

Po roce 1993 byly náhrobky zdevastovány.

Pískovcový sloup se soškou Panny Marie Svato-horské pochází z 18.století a k cestě vedoucí ke kostelu byl přenesen ze středu obce při rozšiřování komunikace.

Před věží kostela stojí barokní socha sv. Jana Nepomuckého z 2.poloviny 18.století. Spolu s kostelem tvoří nezaměnitelnou dominantu, poutající pozornost všech, kdo přijíždějí z jihu po tomto břehu Vltavy do centra Prahy.

Bohoslužby: neděle – 08.30 hod.
 středa – 18.00 hod.
 pátek – 18.00 hod.

Eucharistická adorace probíhá každý pátek od 15.00 do 18.00 hodin

Římskokatolická farnost u kostela
sv. Filipa a Jakuba Praha
Na Zlíchově 221/8
152 00 Praha 5

Číslo účtu: 2100194446/2010

centrumbarrandov.cz

Kostel svatých Filipa a Jakuba na Zlíchově

1257 – 2021

Současný farní kostel svatých Filipa a Jakuba je z let 1713–1714. Byl postaven jezuitou v barokním slohu na místě někdejší románské, později gotické kaple ze 13. století, zasvěcené původně sv. Štěpánovi a následně sv. Václavovi. Kostel je z důvodu nedostatku prostoru na skále atypicky orientován k severu.

Z HISTORIE

První dochovaná zmínka o názvu vsi Zlíchov (Zlýchov) pochází z roku 1088. Název je odvozován buď od místního statkáře Zlecha, nebo od blíže neurčeného „zlécha“ – zlého člověka.

Strmý devonský vápencový vršek byl ve starých dobách nazýván Svatoštěpánský kopec. Váže se k němu pověst, že právě na něj doskočil Šemík s Horymírem při svém bájném skoku z Vyšehradu. Ještě v 19. století zde byly ve skále ukazovány stopy Šemíkových kopyt.

Na tomto vršku stála románská kaple sv. Štěpána – odtud také zřejmě jeho název. První písemný záznam o této kapli je z 13. února 1257, kdy ji včetně přilehlých pozemků připsal Přemysl Otakar II. vyšehradskému kanovníkovi Bartolomějovi a jeho nástupcům. Svaté ostatky (pravděpodobně) sv. Štěpána byly poté přeneseny na Vyšehrad a kaple měla být zbořena. K tomu však nedošlo. Jen se změnilo její zasvěcení sv. Václavovi a byla spravována farářem z Malé Chuchle. Kolem roku 1319 byl kostelík veden jako farní a patřil k ořechovskému děkanství.

Koncem 70. let 14. století koupili obec Zlíchov včetně kostela smíchovští kartuziáni a na přelomu 14. a 15. století ho přestavěli v gotickém slohu. V srpnu 1418 však kartuziány přepadli husité a jejich smíchovský klášter zcela zničili. Jejich pozemky včetně zlíchovských připadly

staroměstské obci. Fara zanikla a kostel spadl pod správu utrakvistů, a to až do roku 1624, kdy obec i s patronátním právem ke kostelu koupili jezuité z pražského Klementina. Zlíchov se pak nejen dostal pod jejich duchovní správu, ale stal se i východiskem jezuitské misijní činnosti, při níž účinně pomáhali členové Mariánské družiny, jejíž slavnosti si zlíchovské obyvatelstvo velmi oblíbilo.

Roku 1660 byl kostel ještě opravován, ale roku 1713-1714 ho jezuité zbořili a na jeho základech postavili barokní kostel, dochovaný do dneška. Posvěcen ke cti svatých apoštolů Filipa a Jakuba byl 5. května 1714. Roku 1749 byl Zlíchov spolu s Hlubočepou přifařen ke Smíchovu. 18. ledna 1872 bylo povoleno zřídit na Zlíchově faru a 8. ledna 1873 byl na Zlíchov uveden nový farář. Dům pro účel farní budovy daroval tehdejší majitel zlíchovských vápenek a realit Max Herget. Roku 1885 byly provedeny opravy vnějšku kostela, roku 1901 byl kostel vymalován a omítnut a byly obnoveny oltáře.

V roce 1945 byli v kostele dočasně uložena těla zastrelených účastníků pražského povstání na konci II. světové války.

V letech 1948-1989, kdy komunistická vláda zabrala církevní majetek, byl kostel zanedbáván a chátral, takže při zpětném převzetí církví po roce 1989 byl v dezolátním stavu, vyžadujícím generální opravu. Ta se uskutečnila v letech 1991-1993.

V současnosti spadá kostel do farnosti Hlubočepy II. pražského vikariátu, která zahrnuje lokality Zlíchov, Pod Dívčími hrady, Barrandov, Klukovice, Prokopské údolí, Holyně, Jinonice, Velká Chuchle a Malá Chuchle.

SVATÍ PATRONI KOSTELA

Svatí, kterým je kostel zasvěcen, bývají tradičně

uctíváni společně. Oba patří mezi Dvanáct apoštolů Ježíše Krista, které si sám vyvolil. O jejich životě není mnoho známo. Jisté je, že později po Ježíšově smrti a zmrtvýchvstání se jejich životní cesty rozešly. Sv. Filip odešel hlásat evangelium do Frýgie v dnešním Turecku, kde byl podle staré tradice ukřižován a na kříži ukamenován. Proto bývá jeho atributem kříž a kamení.

Sv. Jakubové byli mezi apoštoly dva, Jakub starší, syn Zebedeův a bratr apoštola Jana, a Jakub mladší, syn Alfea Kleofáše. V naší dvojici jde o druhého z nich, tedy o sv. Jakuba mladšího, považovaného za Ježíšova příbuzného. Ten se stal prvním biskupem v Jeruzalémě, je autorem jednoho novozákonního listu a byl i mezi Židy vážný pro svou poctivost a spravedlnost. Přesto ho nakonec židovský velekněz rozkázal shodit ze zdi Jeruzalémského chrámu. Podle starých podání Jakub pád přežil a začal se za své nepřátele modlit, ti ho však ubili kamením a kyjem či tyčí. K jeho atributům proto patří tyto nástroje jeho umučení.

KOSTEL A JEHO VÝZDOBA

Jednolodní barokní kostel je atypicky orientován k severu. Chránová loď i kněžiště má půdorys obdélníku, strop je rovný. Na hlavním oltáři je obraz patronů kostela z roku 1875 od Viléma Kandra. Starší (vlevo) je sv. Filip a jako atribut se k němu váže kříž na zemi i na berlí v jeho ruce a kamení, mladší (vpravo) je sv. Jakub mladší a jeho atributem je ležící tyč, rovněž kamení a snad i chrám v pozadí.

Po stranách hlavního oltáře jsou úzká křídla s reliéfy evangelistů a v horní části reliéf Posledního soudu. Tato cenná dřevořezbářská práce, tzv. Zlíchovský reliéf od monogramisty I.P., představitele podunajské pozdně gotické plastiky, pochází z let 1520-1525 a je dnes uložena v Národní galerii a v kostele nahrazena fotokopii.

V oblouku před hlavním oltářem je štuková kartuše s atributy evangelistů, v jejichž středu je zkratka IHS – Iesus hominum Salvator, česky Ježíš lidí Spasitel.

V přední části lodi vpravo je velká dřevěná barokní socha Panny Marie, polychromovaná ve 30. letech 20. století.

Proti sobě umístěné dva boční oltáře jsou zasvěceny sv. Václavu a sv. Ludmile s obrazy Viléma Kandra. Obraz sv. Anny od téhož autora z jednoho z dalších dvou oltářů, které byly zrušeny, je zavěšen na pravé boční stěně v zadní části kostela. Místo levého zadního oltáře visí dřevěný kříž.

Kopie obrazu Panny Marie Guadalupské z poutního místa v Ciudad de México ve střední Americe byl kostelu darován v roce 2012.

Křtitelnice pochází z roku 1874 a varhany od pražského varhanáře Karla Schiffnera z roku 1883.

Socha sv. Antonína Paduánského v zadní části kostela vpravo pochází z roku 1927 a jejím autorem je pražský řezbář F. V. Buk. Na protilehlé straně je socha Nejsvětějšího Srdce Páně od D. Pešana z roku 1957.

Vitráže v oknech jsou z doby po 2. světové válce a zobrazují vlevo (odpředu) Nejsvětější Srdce Páně, sv. Josefa a sv. Václava, vpravo Neposkvrněné srdce Panny Marie, sv. Ludmilu a sv. Anežku českou.

Křížová cesta na bočních stěnách chránové lodi je řešena originálním způsobem: na každé stěně je umístěno 7 křížků a pod nimi vodorovná lišta s nadpisy jednotlivých zastavení.

Ve věži nad kněžištěm jsou umístěny dva zvony. Větší, ke cti sv. Františka Xaverského, pochází z roku 1697 a menší zvon, ke cti sv. Ludmily, z roku 1924.

Na přilehlém hřbitově se od roku 1897 nepohřbívá.